

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY

VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok ... 4 koruny — hal.
 Na pol roka ... 2 " — "
 Na štvrt roka ... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
 Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
 JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szá
 sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do nevt
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dla tertit
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Gazda ako obchodník.

Gazda dorába rozličné potravné články, teda je v prvom rade dorábatelom. Ale gazda aj kupuje a predáva, teda je v istej miere aj obchodníkom. Dôchodok gazdu závisí vlastne od toho, že jako sa uplatňuje čo obchodník, jaké investície robí a jako vie peniaze obracať. Z tohoto nasleduje, že gazda musí byť vždy dobre orientovaný o cenách jednotlivých článkov. musí vedieť, kde si má čo objednať, aby dostal čím zodpovednejší tovar za primeranú cenu a musí vedieť, že kde a jako môže svoj tovar najlepšie zpeňažiť.

Všade platí to staré slovenské príslovie, že «kto počtuje, ten gazduje». Veru gazda musí si dobre vyrátať, do čoho môže kolko peňazí vraziť, jako má svoje gazdovstvo zariadiť a prevádzať, aby mu čím väčší osov donášalo. Ku gazdovaniu potrebný majetok tvorí základný kapitál.

Čím väčší je tento kapitál, gazdovanie dosahuje tým väčších rozmerov, jestli patričný majiteľ má k tomu aj dostatočný obežný kapitál. Každé gazdovstvo treba zariadiť. Gazda kúpi gazdovské náradie, kupuje lichvu, stroje a vôbec všetko, čo ku cieluprimeranému vedeniu gazdovstva potrebuje. Peniaze, ktoré mu potom ešte ostanú, tvoria obežný kapitál; ktorý gazda nemá obežného kapitálu, musí obmedziť svoje výdavky na to najpotrebnejšie, čo by aj mohol výhodne kúpiť, neurobí to, bo by si zaiste musel požičať peniaze a — dlhu sa bojí.

Keď ale gazda predsa prinútený je volačo

kúpiť, hľadá čím lacnejšie veci, bárs ho príslovie poučuje, že «lacné mäso, riedka polievka». Keď má volačo na predaj, používa prvú danú príležitosť, predáva lacno, len aby ku grošu prišiel.

Takýto gazda sa nevzmáha, takýto gazda len živorí.

Čím väčší je nemovitý majetok gazdu, tým viac treba na zariadenie a prevádzanie gazdovstva. Neni teda rozumné: nakúpiť mnoho rolí, keď tieto neni sme vstave cieluprimerane obrobiť.

Či pri kúpe, alebo pri árendovaní majetku, máme na to dbať, aby nám ešte z hotových peňazí ostalo. Keď pri kúpe uložíme do nemovitostí polovicu hotových peňazí, druhá polovica kapitálu treba je na investície a ku prevádzaniu gazdovstva. Pri árendovaní majetku má nám ostať tolko peňazí, koľko činí sedem-násobná árenda.

Dľa tohoto možno vyrátať, že na jakú árendu môžeme sa podujať, keď máme istý obnos hotových peňazí. Čím lepšie je gazdovstvo zariadené, tým viac vzrastá dôroba gazdovských článkov a tým lepšia môže byť aj jakosť dorobených článkov. Vyhráme teda dvojnásobne. Bo čím viac dorobíme, tým viac môžeme utržiť a čím lepšie sú gazdovské výrobky, tým väčšia je ich cena.

Hlavne dbať máme na jakosť gazdovských článkov. Tak ku príkladu gazda drží radšej menej lichvy, ale dobrú fajtu a túto dobre opatruje, jako by mal držať viac kusov horšej fajty a túto by zle choval. Dobře opatrovaná lichva dobrej fajty o mnoho väčší osov donesie,

než horšia fajta lichvy, keď by jej bolo aj dvakrát alebo trikrát tolko. To isté platí pri obrábaní rolí, lúk a pri vedení gazdovstva vôbec.

Po múdrom zariadení dôroby nasledovať má cieľuprimerané speňaženie dorobených článkov. Čím menej je gazda utisknutý na priekupcov, tým lepšie môže svoje výrobky speňažiť. Tu sa najlepšie dokazujú výhody gazdovských družstiev. Mnohokrát možno gazdovské články cieľuprimerane a dobre speňažiť len vtedy, keď tieto dodávame vo veľkom. Pri malých gazdoch je toto len tak možné, keď si gazdovia utvoria gazdovský kruh, ako to urobili gazdovia obce Nagybélic v nitrianskej stolici.

Takto spojení gazdovia nepotrebujú sprostredkovateľa ani pri kúpe rozličných článkov, jako je semeno na siatie, umelé hnojivo a iné. Osoh, ktorý by bol mal sprostredkovateľ, ostane gazdom vo vrecku.

Za dnešných ťažkých životných pomerov každý opatrný človek snáži sa, aby svoje výdavky nakoľko možno obmedzil a aby svoje príjmy čím viac rozmnožil. Toto má mať pred očima hlavne gazda, ktorý je často vystavený rozličným nehodám a nebezpečiam. Gazda musí byť teda nielen dorábateľom, lež v istej miere aj obchodníkom.

Ponevác mungovská vláda zhola nič nerobí v záujme gazdov len čo na nich uvaluje nesnesiteľné dane, synov podrzuje im pri vojsku a nechce im dať ani volebného práva, každý svedomitý katolícky gazda nech sa pripojí ku kresťanskej ľudovej strane a jestli chce, aby v každého druhu záležitostiach dostal rýchlejšiu spoľahlivejšiu radu, za svoju povinnosť pokladáť si má bezodkladne zapísať sa za člena *Katolíckej Ľudovej Jednoty*.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Krešťan». «Krešťan» už cez XX. dvadsať rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny krešťan číta a predpláca len «Krešťana».

Židovskí agenti.

Ktorý z našich čitateľov nemal za činenie so židovským agentom? Veď tolko je ich ako mravcov. Jedon je bezočivejší a prefikanejší než druhý. Chodia po svete, naháňajú sa. Ledva jedon odišiel, dvaja prídu na jeho miesto. Niet tej portieky na svete, ktorú by nenúkali. Plátňalosy (žreby), stroje, knihy, obrazy, hodinky atď. Mnohí na zplátku núkajú svoj tovar, čo vraj gazda ani nepocíti, ako čo by tú objednanú vec zdarma dostal. Mnohí židovskí agenti pýtajú preddavok, s ktorým pekne-rúče ujdú. Mnohí keď už nijako nevedia človeka namlúviť, aby si tú, alebo inú vec objednal, uspokojia sa s tým, keď si gazda svoje meno podpíše na lístok, ktorý mu židák natisnul. Aj to je dosť, aby ho za svojho objednávateľa držali, po čom zasolia naň daaký obraz alebo stroj.

Hárky by sme vedeli popísať o tých klamstvách a švindloch, ktoré popáchajú židovskí agenti. Neraz sme napomínali našich priateľov a krajanov, aby pokoj mali so židovskými agentmi; aby im vyhybovali ako klamošom, šalbiarom a aby ich vyhnali von zo svojich príbytkov, keď sú dotieraví a bezočiví. V každom čísle nášho Krešťana tiež napomíname našich ľudí, aby len u kresťanských obchodníkov kupovali, bo máme zkušenosť, že mnohí židia klamú a zbíjajú. Z druhého ohľadu však, prečo by sme napomáhali židov, keď sú nám neprajní a nepriateľskí? Naše napomenutia povšimnú si mnohí kresťania a nekupujú u žida a nepustia sa do reči so židovským agentom. Lenže na mnohé miesta nezajde naše napomenutie, alebo keď aj, nemá ono ten účinok, aký by mať malo a krajanovia len vtedy si spomenú na nás, keď ich židovský agent už oklamal.

Ja veru častokrát počujem žaloby takto zavedených a oklamaných ľudí. A keď im dohovárom, prečo sa dali oklamať, vymlúvajú sa, že ten agent tak statočne jednal s nimi, tolko a tolko nasľuboval. Ja na to len tolko povedám: prečo sa púšťate s cudzím židom do reči, keď vás aj známy židák oklame. Najmä s agentom majte pokoj. Takého jednoducho vyhodte von z domu. Veď máme aj kresťanské závody, obchody, fabriky, kresťanských veľkúpcov a agen-

tov. A keďby sa vám naši nezdali, vyhľadajte ich v Čechách alebo na Morave.

Oklamaný krajan sa aj vždy zaverí, že na budúce tak urobí. Uvidím.

Bezočivosť istých židovských agentov nemá hranice! Hľa jeden príklad. K nášmu pánu kaplánovi nedávno prišiel jedon židovský agent a núkal mu knihy pre tovaryšský spolok. Pán kaplán sa vymlúval, že spolok zdarma dostáva knihy od ministeriuma a potom, keby aj chcel, objednať núkané mu diela, nemá k tomu spôsobu. To nič, rečie židák. Naša firma pošle vám tie knihy na ukážku, až sa vám nebudú páčiť, pošlete ich zpiatky na naše útraty. Pán kaplán ani k tomu nespĺnomocnil bezočivého žida. O niekoľko dní prišiel bál kníh. Pán kaplán poslal ich zpiatky, lenže knihkupec neprijal zpiatky poslanú zásielku a hneď napomenul pána kaplána skrze fiškála, aby tie knihy vymenil, bo ináč ho zapravotí. Pán kaplán sa však nenalakal a fiškálske napomenutie hodil ta, kde také darobné papiere patria.

Iný prípad. Jedon židovský agent požiadal istého študenta, aby podpísal meno toho a toho gazdu. Naraz len prišlo aviso zo železnice, že tí gazdovia také a také stroje obdržali, aby si ich vymenili. Tí sa ver' neponáhlali. Vec prišla pred súd, bo firma, ktorá tie stroje poslala, na to sa odvolávala, že otazní gazdovia tie stroje objednali si vlastnoručným podpisom. Tí sa však s tým bránili, že je to falošný podpis. A len takto sa striasli strojov, preto však mali škodu.

Nedávno prišla ku mne jedna ženička a ukazovala mi volakési maďarské pismo.

— Stryná moja, tu vás jedon prešporský fiškál napomína, aby ste zaslala assekuračný poplatok a jemu osve dve koruny, bo vás ináč žalovať bude.

— Ale, veď som sa ja nedala u žida assekurovať?

— Nebol u vás daaký židák a nenavádzal vás, aby ste sa uňho dala poistiť?

— Bol, aj ma nahováral, lenže ja som ho nespĺnomocnila. aby ma assekuroval. To on urobil bez mojho vedomia.

— No a len vy ste dostala takýto list?

— Aj druhí.

— Vidíte akí sú židáci. Nemohli ste ho

metlou vyhnať? Nebol doma gazda, aby bol žida za golier chmatnúť? Majte pokoj so židmi.

Nuž a či len tu udané pády svedčia o huncútstve židovských agentov? Čo by sa to dal u žida assekurovať, keď máme kresťanských assekurantov, ktorí nikdy nepracujú s takými figlami, ako židáci.

Kadejakí rapaví tuláci zaplavia tie naše dediny a assekurujú na každú silu, či chceš, či nechceš.

No ja protestujem proti tomuto bezočivému násiliu židovských tulákov. Mojim krajanom ale to radím, aby chrbáty namastili dotieravým židom.

Kresťania, kupujte len u kresťanov!

Priateľ.

Z pod Inovca.

Vychodia v slovenskej reči jedny noviny, ktoré sa predtým katolíckymi nazývaly, lenže natoľko boly nekatolícke, že ich páni biskupi zakázali čítať katolíckym Slovákom. A zákaz ten bol zcela odôvodnený, bo veď niet tých freimaurerských a socialdemokratických novín, ktoré by katolíckych biskupov, kňazov a svetských popredných mužov katolíckych tak boly napádaly, ako to cez dlhý čas robily tie noviny. Nebolo to síce nápadné tomu, kto znal, že redaktori tých novín v najužšom priateľstve sú s luteránmi a so socialdemokratmi. Tvorili s nimi jednu politickú stránku a so spojenou silou napádali tých, ktorí im v ceste stáli. V prvom rade biskupov. Nenie teda div, že biskupský sbor tie nekatolícke noviny postavil pod kliatbu a tak nemal by ich žiadon dobrý katolík držať a čítať. Je pravda, že tie noviny od jedného času nesipia tak na katolíkov, ako to predtým robily, preda však častokrát čítam v nich také články, ktoré nemaly by uverejnené byť v katolíckych novinách, bo veď redaktori tých novín jednostajne tvrdia, že len oni sú opravdiví katolíci a len smer ich novín zodpovie duchu Kristovmu. No ďakujem pekne za taký smer. Čo je potom luteránčina? Čo duch svetársky?

Či duchom Kristovým preplnený je ten dopis, ktorý tie noviny v 27. čísle uverejnily pod záhlavím «Z biskupstva nitrianskeho»?

V temešskej doline prúd povodne niesol sebou celé stromy.

Nič menej ako päť počestných katolíckych kňazov je v ňom napadnutých a v posmech uvedených. Udám i mena tých neslušne napadnutých duchovných. Sú to: Adalbert Kelecsényi, Ignác Wohland, Štefan Paška, Štefan Bučko a Geysa Horváth. Na rádáš utržil aj osvietený pán biskup nitriansky. Pýtate sa, že prečo ubližujú tie noviny tým pánom duchovným, ktorí sú verní pracovníci vo vinici Pána? Preto, bo ich osvietený pán biskup vyznačil. To nemôže sdržať ten zlomyselný a závistlivý Benjamin (pôvodca oného článku) preto napáda tých počestných mužov, že vraj biskup preto ich vyznačil, bo sú slovákožrútovia, že vraj vymenovanie týchto kňazov je namierené proti vláde. No, kto takéto hlúposti lapce, ten nech neide pred verejnosť, nech neprezradzuje svoju závisť a zlobu, lež nech ide zrovna ku socialdemokratom a nech odtiaľ strieľa na katolíckych kňazov. Patriční farníci doista znajú výšpomenutých a skrze toho «Benjamina» zvláčených kňazov a zaiste aj oni sa pohoršia nad tým, že ich «závisť» uhrýzla. Nuž ale u tých novín iné nevedia. Kto si neni národnár, za

živa fa oderú. Preto aj každý seba povedomý katolík vie, že takých zavistlivých ničomníkov treba opovrhnuť.

Pohoršený katolík.

Prešporská Panama.

Medzi nesčíselnými panamami, akými mungovci posiaľ oškodili štátnu kassu, nie na poslednom mieste stojí prešporská panama. Odhalenie tejto panamy zas len v pravom svetle predstavuje ten škandalózný cinizmus, akým mungovci, odkedy panujú okrádali krajinu. Čokoľvek kupuje alebo predáva štát,

zo všetkého masťné oročky ťahajú jednotliví mungovci alebo na zdieranie ľudu založené mungovské spoločnosti. Hlavným majstrom tohto systému bol bývalý ministerpredseda Ladislav Lukács.

Tento systém z toho pozostáva, že keď pre štát voľačo kupujú, za to vždy viac platia ako to vôbec stojí. Čokoľvek kupuje štát, ku kúpnej

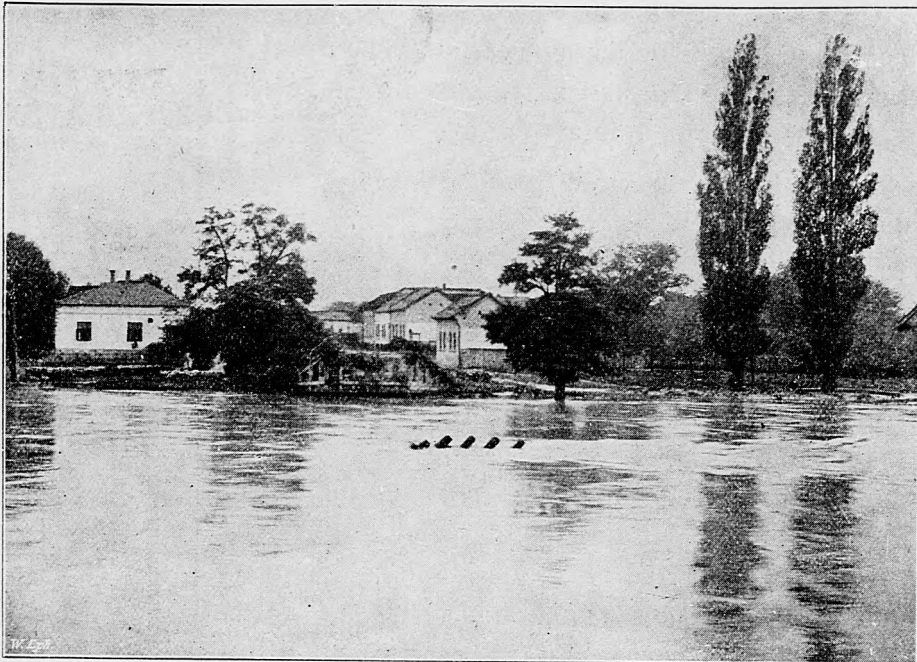
V chotáre obce Fényes následkom lejakov voda podmyla pôdu a dom šmikol sa dolu z vysokého breha.

cene prirazia hned 20—30—40 procentov, čo potom pripadne kasse mungovskej strany alebo medzi sebou rozdelia mungovskí vyslanci a agenti.

V Prešporke kupovali jeden grunt pre štát a aj ho kúpili dľa Lukáčovho receptu. Otázočnú nemovitost najprv kúpila voľaká účastinárska spoločnosť a potom od tej dražšie kúpil ju štát. Majiteľ nemovosti sám šacoval ju na 350.000 korún a za tento obnos ponúkal ju finančnému ministerstvu. Ladislav Lukács však ako financminister nechcel tú nemovitost kúpiť za tak nízku cenu a v krátkom čase dal ju kúpiť za 581.000 korún.

Touto kúpou oškodil štát o 181.000 korún, k čomu ešte priraziť treba 60—70 tisíc korún ako ztratu úrokov.

Pri tejto kúpe štát ako kupec zastupoval Ladislav Lukács, predavačom ale bol jeho pomocník a zvestný hrdina mungovskej kassy Pavel *Elek*. Tento človek ako pred trestným súdom dokázané bolo, do mungovskej kassy lífroval 4 a pol milliona korún a skrze jeho peňažný ústav «Magyar Bank» v Prešporke založil dal banku a jednu vŕaj mestskú stavitelskú účastinársku spoločnosť. Táto mestská účastinárska spoločnosť previedla potom kúpu otá-

Lugos. Z povodne vidat len brvna strhnutého mosta.

zočnej nemovitosti s oškodením štátu a stalo sa to nasledovne:

V Prešporke stavať mali palotu pre financdirekciu. K tomuto cieľu Haybäck-rodina svoju nemovitost financdirekcii a cestou tejto finančnému ministerstvu ponúkla za 350.000 korún. Ladislav Lukács 24. septembra r. 1911. financdirekciu upovedomil, že nepríma toto nabidnutie.

Nato 13. februára r. 1912. Eleková stavitelská účastinárska spoločnosť v Prešporke od Haybäckovskej rodiny otázočnú nemovitost kúpila za 350.000 korún. O dva týždne ale, totiž 27. februára 1912. od tejto Elekovej účast. stavitelskej spoločnosti Lukács túže nemovitost kúpil za 531.874 korún. O tento obnos ale s povedomím Lukácsa oškodený bol štát. Škoda že táto panama prvej neprišla na svetlo, boli by ju pretriasali pri Désyho pravote.

Vo valnom shromaždení kráľ. slob. mesta Prešporka 7. júla na predstrenú interpelláciu mešťanosta Teodor *Brolly* úradne sám uznal, že pri tejto kúpe štát oškodený bol o 153.203 korún, z tohoto obnosu ale, že stavitelská účastinárska spoločnosť

Dom Rehora Lázár v obci Örményes. V tomto dome o život prišla celá rodina: gazda, jeho žena a dcéra.

dostala len 49.769 korún, zo 104.000 kor. ale že nenie vstave počet složíť, bo tých 104.000 kor. dostalo isté *konsorciium*, ktorého čienov ale ako povedal, pomenovať nemôže.

Nato vo valnom shromaždení král. slobod. mesta Prešporok stal sa zázrak. Mestskí repraesentanti pochlapili sa a nevzali v známosť odpoveď mešťanostu, lež väčšinou hlasov uzavreli, aby tá záležitosť pojednávaná bola v najbližšom valnom shromaždení. Akokoľvek vypadne toto pojednávanie, s tým tá záležitosť ešte nebude zakončená.

Bo to už nenie viac vec jedine mesta Prešporok, lež je záležitosťou celej krajiny. Na Prešporok padá jedine z toho haňba, že práve tam zpáchaná bola tá panama.

Prešporskí repraesentanti zaslúžia pochvaly, že v tejto záležitosti držali sa ako samostatní seba-povedomí mešťania. Tým viacej zaslúžia pochvaly, bo posial celý svet vedel, že prešporskí mešťania, s malými vynímkami, vždy boli otroci každej vlády. Od starodávna aj nebolo takej vlády, ktorú by nebola podporovala prešporská repraesentancia. Nech si to bol liberál, freimaurer alebo mungo, keď len bol minister, prešporský repraesentant hneď sa pred ním v prachu váľal. Včul to snáď už ináč bude. Posledné hlasovanie prešporských repraesentantov je znakom toho, že v tejto čestnej korporácii nesadia len sami krakselhúberi bez politického presvedčenia a do muzeuma súce múmie.

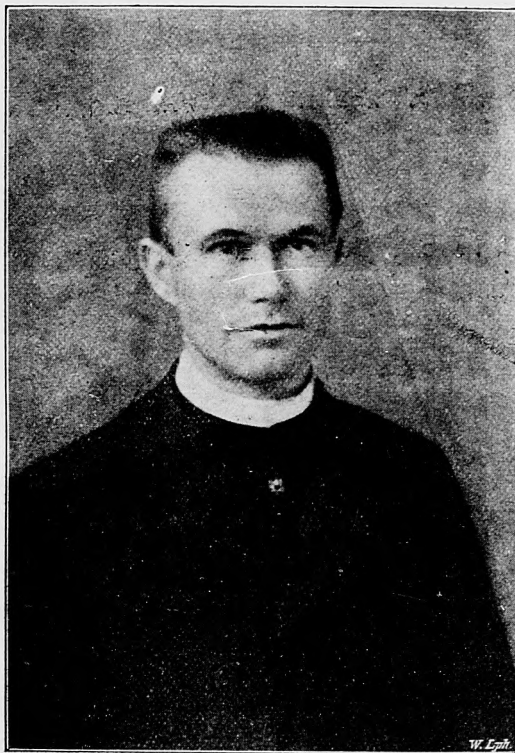
Keď ale prešporská repraesentancia zaslúži pochvaly, nezaslúži jej mešťanosť Teodor Brolly. On vedel a musel vedieť, akú panamu páchajú v Prešporoku Elek a Lukács. Musel vedieť, že pri tej kúpe štát oškodený bude o 181.874 korún. Prečo nezakročil proti tomu a dovolil, aby na král. slob. mesto Prešporok uvalená bola haňba a potupa panamy. Mešťanosť Teodor Brolly z týchto príčin zaslúži, aby pre jeho zaokrývanie tejto panamy samostatní mestskí repraesentanti vyslovili mu nedôveru.

Ponevác ale prešporská panama následkom oškodenia štátu je záležitosťou krajinskou, seba-povedomí repraesentanti mesta Prešporok nech sa pochlapia, nech ukážu svetu, že sú samostatní mešťania a nech nedôveru rozhodne odhlasujú aj mungovskej vláde, v ktorej mene tá panama zpáchaná bola.

Predsa len žijeme...

Napísal: Mikuláš Bojdisz, farár obce Karácsonyfalva.

Žijeme z milosti Božej v tom pevnom povedomí, že nás Pán Boh neopustí, keď ho my neopúšťame a nasledujeme vnuknutia, ktoré v útrobach našich zvlášte vtedy vznikajú, keď nám hrozí najväčšia bieda. Takéto božské vnuknutie je aj nový spôsob dorábania žita, ktorý som vysvetlil v mojom predošlom článku. Že široké vrstvy obecnstva začínajú sa zaujímať s myšlienkou dorábania mandžurského žita, toho dôkazom sú nepočtetné listy, ktorými v tejto

Mikuláš Bojdisz, farár obce Karácsonyfalva z jedného zrnka dorobil 2277 zrniek žita.

záležitosti poctili ma hospodári zo všetkých strán krajiny.

Je už aj skutočne posledná hodina, aby sme v Uhorsku zaoberali sa s tou myšlienkou, že plodiny naše a medzi týmito v prvom rade žito, lacnej musíme dorábať, zarovnak aj že pôdu, role naše výnosnejšie máme využívať, ako sme to posial robili. V Nemecku a už aj v Rakúsku na polovic tak veľkej ploche poľa ako u nás majú hospodári, s pomocou umeleho hnojiva aj trikrát viac dorobia, ako sa to pošťastí našim hospodárom. Čo ale bude potom, keď dorábania mandžurského žita zaujme sa cudzozemsko? Z katastrálneho jocha dostávame

obyčajne 7—8 metrických centov žita. Keď ale nasledujeme mandžurský spôsob dorábania žita, vtedy katastrálny joch bude nám donášať aj 70—80 metrických centov. Neni to veľký rozdiel a zázračné rozmnoženie chleba?

Mandžurský spôsob dorábania žita je veľmi jednoduchý. V predošlom článku mojím udal som už sice, ako musíme prevádzať pokusy s dorábaním mandžurského žita, k náležitému porozumeniu ale opakujem to ešte raz. Pokračovať máme pri tom nasledujúcim spôsobom:

Zo zásoby nášeho žita vyberme 120—240 zdravých veľkých zrníek. Kus role alebo zahrady kde chceme pokusy prevádzať, posypeme umelým hnojivom, tak že na jednu štvorcovú siahu hodíme 4—5 hrstí superfosfátu. Takto pohnenú pôdu potom dobre sorajme alebo skopajme a za tým s hrablami vyrovnajme, aby zem bola melistá a nebolo na nej ani hručky. V takto pripravenej zemi potom motykou tiahneme 12. cm. hlboké rovné járočky, jedon od druhého v dialke 20—25 cm. Na dno každého járočka potom vložíme po jednom zrnku vybraného žita, tak aby každé zrnko jedno od druhého vzdialené bolo na 10—12 cm. Jednomu zrnku žita dostane sa teda 20—30 štorcových centimentrov miesta, pre 120 zrníek teda obrobí treba jednu štvorcovú siahu.

Ako zrnka nesmieme do járočkov klásť keď je pôda zcela vyschnutá, zarovnak aj járočky, do ktorých sme zrnka vložili, len po dáždu máme zahrabávať. Nesmieme ich však na raz celkom zahrabať. Po prvé zahrabeme járočky o 10—14 dní keď sme do nich zrnka vložili a keď už na 10—12 cm. vyklely. O 10—12 dní zahrabeme járočky po druhý raz a konečne zas o 10—12 dní po tretí raz. Po treťom zahrabaní járočkov je pôda už celkom rovná po čom zas o 7—10 dní z každého zrnka husto ako krýčky vyrastajúce žito môžeme už aj okopávať. Čím častej aj prihrňame pôdu ku stebľám, z každého zrnka vyrastajúcim, dostaneme tým viacej klasov. Z tej príčiny aj zavčasu, od začiatku augusta, najpozdej do konca septembra máme zrnka žita vkladáť do járočkov, aby ešte pred nastúpením mrazov ich sbla husto podrastnúť mohli.

Pri pokusoch dorábania mandžurského žita v prvom rade prideme ku zriedkavo peknému

zrnu na siatie. My sme aspoň v druhom roku našich pokusov dostali také klasy, na ktorých bolo osem radov a v každom rade 70 zrníek najpeknejšieho žita.

Mnohí sa pýtali, aká pôda hodí sa najlepšie k dorábaniu žita dľa mandžurského spôsobu. Najlepšie hodí sa k tomu hnojená čierna pôda, preto nikdy nesmieme šporovať s umelým hnojivom. Superfosfát teda, ktorý žene pevnú slamu, a oceluje zrno, na každý pád vsade treba potrebovať. Chili-sanitru ale upotrebovať treba len do chudej piesočnatej pôdy. Superfosfátu 10—14 dňami na katastrálny joch vysypeme 70—120 kilov; chili-sanitrou ale len z jary smieme posypať také siatiny, ktoré sa slabo vyvinujú.

Našími pokusami dorábania mandžurského žita napomáhať snážíme sa v prvom rade malých hospodárov. Za chudobu sa zaujímať dľa príkladu Ježiša Krista zvláštnym cieľom je Katoľickej Ludovej Jednoty.

Obrovské povodne.

Na toto leto sa veru dlho smutne budeme rozpomínať. Dosiaľ neobyčajne studené počasie škodilo siatinám a zvlášte ovociu a cez dlhý čas v celej krajine pršal dážď, od ktorého rozvodnily sa potoky a rieky a pre neprestajné dážde nielen že nemožno bolo žať, lež dážde i v zboží na koreni zapríčinily nesmierne škody.

Následkom ustavičných pršíek na severovýchodných a východných stranách Uhorska rieky sa natoľko rozvednily, že vystúpily z riečišťa a obrovské územie zaplavily vodou. Zvlášte náramnú škodu zapríčinila povodeň v stoliciach Máramaroš, Ugocsa, Szatmár, Szoinok-Doboka a Kisküküllő. Nebezpečie a škodu zapríčinily rieky Tisa, Samoš, Maroš a Küküllő. Voda zaplavila zbožie na koreni a tak zničila úrodu tamojších krajov. Škodu šacujú na milióny. Mnoho miest a obcí je pod vodou a hrozí im zkaža. Bohužial povodeň už i dosiaľ vyžiadala v obeť vela ľudských životov. Následkom povodne na mnohých miestach zasekla aj železničná premávka, bo voda porúchala cesty a odniesla veľa mostov. Ľud živelnou pohromou navštvienených vidiekov hľadí v ústrety biede a jestli vody napochytr neubudne, vyjde na žobrácku palicu. Na mnohých miestach vojsko

koná ochranné práce. O hrozných povdňách podávame nasledujúce podrobnejšie zprávy:

V Stolici Ugocsa voda za päť hodín zaplavila *dvanaásť obcí*. Päťtisíc jutár poľa je pod vodou. V obci Tiszaujlak 110 domov sa už srútilo. V obci Csepe aj veža kostola je do poly pod vodou. Obyvateľstvo tohoto okolia vyšlo na žobrácku palicu. V stolici máramarošskej **dvaaosemdesiat obcí vyšlo na zkazu**, vody ale už ubýva. V satmárskej stolici polozenie sa zhoršilo. Rieka Samoš zaplavila už viac obcí a hrozí zaplavením aj samému mestu Szatmár. V Sedmohradsku rieky Maroš a Küküllő ďalej pustošia a ešte vždy sa rozvodňujú. Povodni aj novšie padlo v obeť veľa ľudských životov a hmotná škoda je obrovská.

Následkom novších lejakov rieka Tisa znovu sa rozvodnila. Pri Segedíne rozvodnená rieka vlečie s koreňmi vytrhnuté stromy a roztrieskané plte, drevokupcovi Francovi Lippaimu odvliekla dreveného materiálu v hodnote 50.000 korún, z ktorého takmer nič nemožno zachrániť. V Pakši (stol. torontálska) lejaky a víchor v ovocných sadoch, vo viniciach a v siatinách narobili nesmierne škody. Dážď sa už desať dní leje a prekáža žatvu. Pšenica poľahla a začína hniť. Skosené obilie na strnisku klíči, hrozno plesnie. — V Makove 9. júla rano hrom udrel do jedného stromu, pod ktorým stáli štyria ľudia, z ktorých jedna žena onemela a v nepovedomom stave leží v nemocnici.

V okolí Miškovca ustavičné dážde úrody úplne zničily. V obci Garamrudnó následkom prvrhnutia sa oblakov rozvdnil sa Hron a v

siatinách narobil nesmierne škody. — Rozvodnené rieky obrovské škody zapričiňujú v Sedmohradsku. V meste Déva väčšina domov na dva metre stojí vo vode. Tri častky mesta Gyulafehérvár sú zcela zaplavené. Zcela zaplavené sú mesta Besztercenaszód, Marošorda,

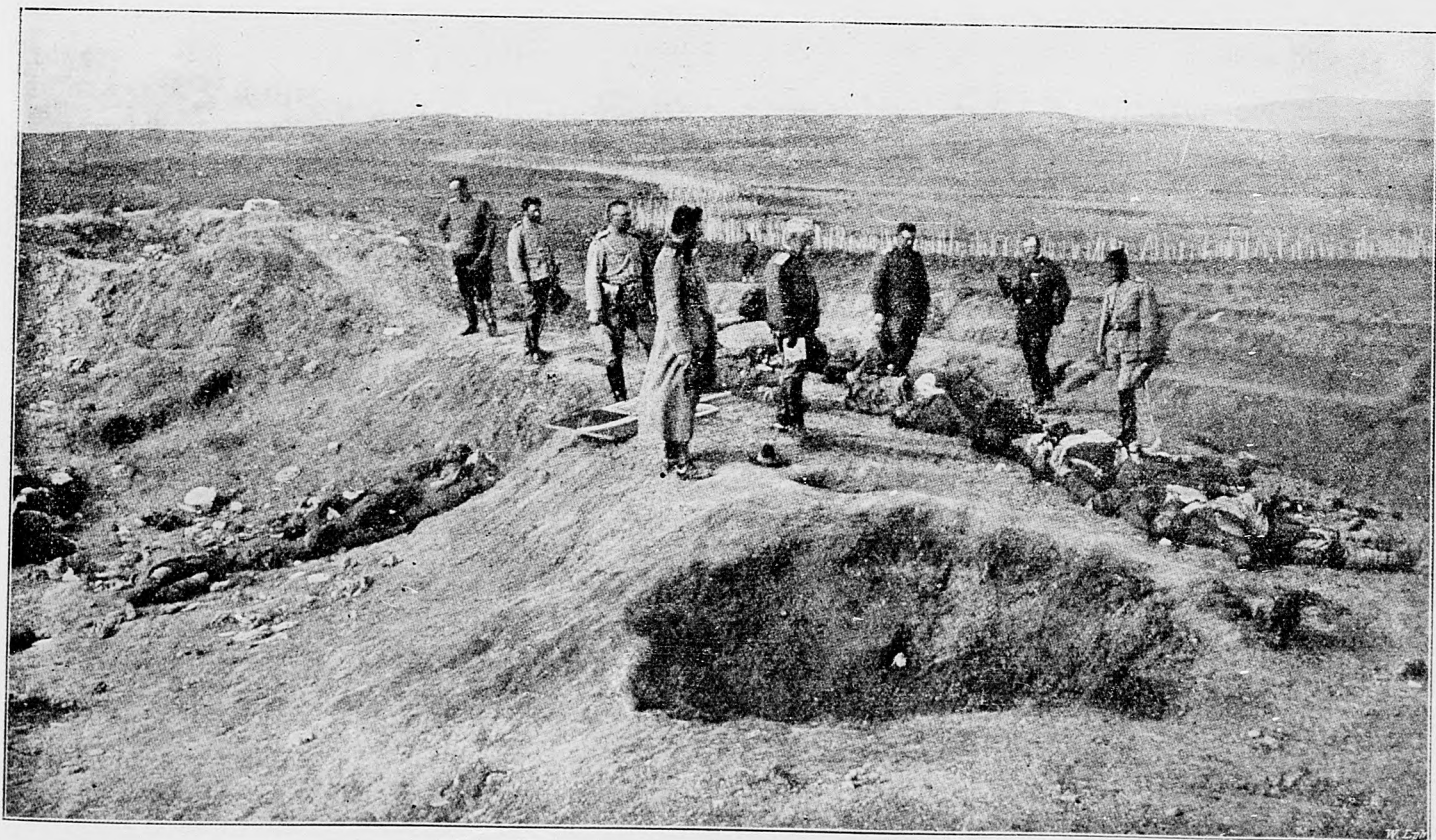

Chudobní Rumuni, ktorým povodeň všetko zničila.

obce Kisdemeter, Szászujfalu a Várhely. Na podporu povodňou oškodených mesta Marošorda jeho veličenstvo kráľ daroval 10.000 korún. Ku podpore obyvateľstva stolíc povodňami navštvienených vláda venuje 30.000 korún a zavede pomocnú akciu.

Pán Ježiš p žehnáva malučkých.

Pohráb na balkánskom bojišti.

Položenie na Balkáne.

V minulom týždni v bojoch s balkánskymi spojencami šťastie opustilo čaty bulharské. Vysílené Bulharsko, pokiaľ najnovšie napadlo ho aj Rumunsko a Turecko, po porážkach utrpených v bitkách so Srbskom a Gréckom, rozhodlo sa zastaviť ďalšie pokračovanie vo vojne proti spojencom. Srbi a Gréci však, aby ukázali odhodlanosť, ďalej napredujú proti Bulharom, podpaľujú dediny a vraždia koho popadnú.

Na sprostredkovanie Ruska medzi Bulharskom, Srbskom a Gréckom začaly sa už vyjednávania cieľom uzavretia prímeria. Srbská vláda už aj vyzvala Bulharsko, aby do Belehradu poslalo delegátov. Grécka vláda na vyzvanie Ruska odvetila, že pokoj treba uzavrieť na bojišti.

Rumunská armáda dľa vopred ustáleného plánu vtiahla na bulharské územie do miest Ruščuk, Turtukaja, Dobrič a Balčik. Bulharská vláda aby predišla každému konfliktu, naložila posádkam bulharských vojenských pevností na Rumunskej hranici, aby cúvly, občianskym úradníkom ale naložila, aby ostali na svojom mieste a tíšili ľud, Nápadné je, že v rumunskej armáde nachodi sa asi 3000 Rumunov z územia Uhorska! Tito zradcovia vlasti ako dobrovoľníci vstúpili do rumunskej armády.

Turecká vláda posmelená nezdarmi Bulharska, armáde pri Čataldži a Bulaira vydala rozkaz, ku napredovaniu proti Bulharsku. Turecko prítomne to žiada od Bulharska, aby odvolalo svoje čaty z tureckých území, a vrátilo mu pevninu a mesto Drinopol.

V Sofii, hlavnom meste Bulharska následkom nezdarov bulharskej armády začal sa ľud nebezpečne búriť. Búрили ho zvlášte rumunskí agenti. Včul ale je pokoj zavedený. V Sofii nepanuje anarchia a bulharského kráľa Ferdinanda nezavraždili ani proti nemu útok nezpáchali, ako to písaly rumunské noviny.

Jedno je isté, že na Balkáne protektorát zabezpečilo si Rusko a že v Balkánskej otázke rakúsko-uhorská diplomácia utrpela hroznú porážku, ktorú vo Viedni tým zamýšľajú vyreparovať, že odstránia zahraničného ministra Berchtolda a na jeho miesto vymenujú Tiszu.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kresťana!»

Nová politická strana.

Gróf Julius Andrassy pracuje na utvorení novej politickej strany na základe vyrovnania r. 1867. Strana táto má za účel zabezpečenie krajinskej ústavy, zavedenie zákonného parlamentarizmu a očistenie verejného života politického, v úzkom spojení s jestvujúcimi politickými stránkami sdrúženej opozície. Cieľom zabezpečenia spoluúčinkovania spojených neodvislých stránok gróf Julius Andrassy a gróf Michal Károlyi predseda spojených stránok opozície minule porady vydržovali u grófa Andrassyho v Tiszadobe. Výsledkom týchto porad je, že stránky spojenej opozície neodvislých podporovať budú novú politickú stranu grófa Andrassyho a to tým viacej bo už aj on osvojuje si návrh spojených stránok opozície, aby Tiszov volebný zákon bol revidovaný a volebná reforma aby prevedená bola na základe demokratickom. Ku Andrassyho novej politickej strane pripojili sa už viacerí z dissidentov a v značnom počte pripojia sa aj tí vyslancovia vládnej strany, ktorým docela zhnusila sa Tiszova hrúzovláda. Kresťanská ľudová strana, ktorá ako známo, nikdy nemení svoj program, v spojení s inými stranami opozície podporovať bude novú stranu Andrassyho, zvlášte keď tým zabezpečené bude uplatnenie jej vlastného programu a v prvom rade prevedenie volebnej reformy na základe demokratickom.

Nový minister obchodu.

Tisza rekonštruuje mungovskú vládu. Potrebuje nové sily. Ladislav Beöthy zložil ministerstvo obchodu a Tisza ponáhlal sa a za ministra obchodu hneď vymenovať dal báróna Jána Harkányiho. Ten sa vraj dobre musí rozumieť obchodu, bo pochádza z tej vyvolenej nácie, ktorej jednotliví členovia po krátkom kupčení s kožkami a s vlnou stávajú sa millionári a baróni. Zaiste ráta naň, že ho dobre bude most podojif pri voľbách. A nielen že ho za horúca dal vymenovať, lež v pondelok 14. júla v Ischlu ako minister obchodu prísahu musel složiť do rúk jeho veličenstva kráľa. Za tým nasledoval dvorný obed, ku ktorému povolani boli: Tisza, odstupujúci minister Beöthy a nový minister Harkányi. Z príležitosti tohoto Tiszovho

výletu do Ischlu jeho veličenstvo kráľ Tiszovú ženu vyznačil I. triedy rádom kráľovny Alžbety.

Lukácsa heglo.

Lukács sa oceloval v Gasteine. Sú to chýrne teplice pre nevládných starých a mladých pánov. Ako tam Lukács čul, že Beöthy zaľakoval z ministerstva, nazdával sa, že Teleszky tiež složí finančné ministerstvo. Lukács aj nebol lenivý, utekal hneď do Budapešte, ešte večer šiel do mungovského klubu, pohľadal aj Tiszu. Nuž ale ho heglo. Tisza sa bál jeho financministerstva a Teleszky ostal ďalej ministrom. V smerodajných kruhoch ale hovoria, že v janseni akoiste odzvonila celej Tiszovej vláde.

B E S E D N I C A.

III.

(Dokončenie.)

V deň pred svadbou zaklopal ktosi u Lucernu na dvere.

Starý Lucerna prehrňal sa práve v peniazoch v truhle uložených. Chytré prichlopil veko a dva razy otočil kľúčom a až potom ohlásil sa s obyčajným «voľno».

Do izby vkročil mlynár Jozef Hýroš.

Lucerna sa opýtal po príčine návštevy. A mlynár furták prehovoril:

— Raz som vám pomôhol svojou zapražou. Bolo to v žatvách. Blížila sa veľká búrka a vy ste mal na roli poviazanú pšenicu. Chcel ste ju mať pod strechou prv než by bol došiel lejak. Pribehol ste do mlyna a žiadali ste, aby som vám pomôhol obilie svážať. Rozkázal som hneď paholkovi zapriať a prv ako spustil lejak, mal ste pšenicu v stodole. Ďakoval ste mi a zároveň sľúbil, že ak dakedy zápraž potrebovať budem, aby som len k Vám prišiel, že ma tiež vypomôžete. A dnes by som vaše kone veľmi potreboval; mám dať odviezť na dvoch vozoch múku do Hrachoviska kupcovi Vrabcovi. A ponač mám len jednu zapraž, prišiel som vás požiadať, aby ste mi druhou zapražou pomôhli. Viem, že kone práve doma máte.

— No pomôžem, pomôžem — odvetil Lucerna.

Ale netešilo ho to, bo nevidel z toho žiadneho úžitku.

— Teda dobre; za hodinu nech je paholok s vozom u mňa.

— Bude.

A za hodinu skutočne prišiel.

Mlynár zavolať paholka Lucerny do izby a tak k nemu prehovoril:

— Gazda sa ti zajtrá žení.

— No, žení sa, ale svadby ako by nebolo — odpovedal paholok.

— Ako to myslíš?

— Nebude nijakej hostiny, celkom žiadnej. A nebude vraj živej duše na svadbe. Ani len Ondrej nepríde a je synom gazdovým! Čo po takej svadbe!

— Ale vyrobíš predsa pár dvadsaťhaliernikov.

— Len bych nevyrobil! — hodil rukou paholok. To viem určite a dost ma to mrzí. Gazda je lakomec, ten, krome platu, nedá mi ani haliera. A tá ich nastavajúca nie sú o nič lepšia. Známa Borču Kolesárku, veď som slúžil tri roky v Delave. Aký išiel, takú našiel. Keby Kolesárka nebola lakomou a úžernou, nuž by gazdu k tomu bola priviedla, aby aspoň čefadi niečo bola dala pripraviť.

Počuj! Dostaneš dobrú odmenu, ak mi urobíš niečo po vôli.

— Len hovorte, pán majster.

— Kým v Hrachovisku múku složíte, bude večer. Z Hrachoviska pôjdete do Ladníkovan. Tam v hostinci prenocujete, ráno pri Koprivej naložíte kláty, môj paholok zaplatí a potom potiahnete domov.

— Rád by som to urobil, lež musím byť ráno s koňmi doma pre gazdovu svadbu. Kto že by ich zaviezol do Delavy pre nevestu?

— Hm; nech ho tam zavezie kto chce, ty to nemusíš byť. Povedal si, že pri celej svatbe nemáš žiadneho osohu, keď pôjdeš do Ladníkovan, dostaneš šesť korún. To sú pekné peniaze.

— Áno, pekné peniaze. — No, pôjdeme teda do Ladníkovan. A keď bude gazda lom robiť, keď sa vrátim?

— Svalíš všetko na mňa. Ostatne budem s ním ešte hovoriť. Viem s istotou, že sám príbehne do mlyna keď tu do rána nebudeš.

IV.

Hodiny odbily polnoc a Lucernov paholok s koňmi ešte nebol doma. To Lucernu veľmi rozčulovalo; do toho čas ani oka nezažmuril. Paholok mohol byť doma ešte o deviatej. Či sa mu snáď daaká nehoda nestala? To by bolo nemilou vecou.

A paholok nebol s koňmi doma ani ráno. Lucerna počal zúrť. O siedmej hodine musí byť už u nevesty. Ale ako, keď nemá koní doma!?

Rozbehnul sa do mlyna.

— Čo sa to robí, že paholok ešte neprišiel! — zamraučal Lucerna ešte vo dverách.

— Ani môj neprišiel — riekol pokojne mlynár Hýroš.

— Tisíc okovaných! Snáď sa im niečo zlého prihodilo...

— No, len sa nestrachujte a nehnevajte. Veď do tohoto času nemohli tu byť z Ladníkovan.

— Čooó? Z Ladníkovan? Veď išli len do Hrachovian!

— A z Hrachovian do Ladníkovan. Tam prenocovali; teraz budú pri Koprivej nakladať kláty a odpoľudnia budú doma. Nemajte strachu o kone, že by

snáď hladovaly; dal som paholkom dosť ovsu pre oba pary. Ani o paholka sa nemusíte báť, že by mal hlad. Dostal na cestu všetko, čo mu treba.

— Prečo ste mi včera nepovedal o tej ceste do Eadníkovan! — zhurtoval Lucerna.

— Zabudnul som, odpustíte!

— Odpustíte, odpustíte... hm, ono sa to ľahko povie! Ja ale mám dnes svadbu, potrebujem kone, ktoré by ma zaviezly do Delavy pre moju nastávajúcu.

— Ach, áno, vy máte dnes svadbu! — zkríknul mlynár. — Na to som si ja včera nepomyslel. No, vykonal som veru pekný kúsok!

A mlynár len-len že sa nerozozmial.

— To sa vie že ste vykonal hlúpy kúsok! — hneval sa Lucerna. — Stotísic striel! Také hlúposti mohol ste si na iný čas odložiť. Čert vám to pošuškal!

Buchnúc dvermi, takmer eivalom utekal do dediny.

— Čo teraz, tisíc okovaných! Inej rady niet, ako nekoľo požiadať o kone.

Zastavil sa u Mikolajov. Že vraj nemôžu mu poslúžiť. Zašiel k Smelkovi. Že vraj tiež nie. Zašiel k Dudrovcom. Ani tí nemôžu. A u Krempaských tiež nič. A inde podobne. Len u Semkov že vraj môžu mu koňmi poslúžiť, ale až okolo jedenástej, keď príde paholok z mesta. A u Semkov bolo posledné miesto, kde sa bol pre kone uchádzal; inde v dedine už koni nebolo.

— Čo robíš? — rozmýšľal Lucerna. — Pre nevestu pešky? Nenie možno. Tá by ma hnala! Považovala by to za úražku. Ona vie, čo sa sluší. Taký gazda ako som ja, nechodíeva pešky pre nevestu. Ľudia by sa jej vysmievali. Mohla by snadno z toho taka mrzutosť povstať, že by zo svadby nič nebolo a ja by som prišiel o jej tisíce. Nemôžem pre ňu ísť bez koní. Nemôžem a ešte raz nemôžem! Nezbýva iného, ako čakať do jedenástej. Do Delavy ale musím zaraz nekoľo poslať s odkazom, kedy prídem. A potom musím na faru s oznámením, že sobáš bude... ach Bože! Dvanásť korún ako by som už ani nemal. Čo pán farár raz povie, to platí ako zákon. Ach, ja nešťastný človek! Keby som mal kone doma, stálo by ma všetko dve koruny. Bodaj si sa bol prepadol, prv než si prišiel odo mňa kone pýtať!... A tie moje mozole prídu na tie ledačiny Kolesárové. Škoda ich, tisíc ráz škoda ich!

Bolo práve poludnie, keď mal Lucerna sobáš. Pánu farárovi musel vyčítať dvanásť korún.

— Hovorím ešte raz, že to nenie sú peniaze pre mňa. Ošatím za ne tie ubožiatka siroty — riekol pán farár, keď Lucerna trasúcou sa rukou odovzdal mu tých dvanásť korún. — Keby ste sa bol dal sobášif o ôsmej hodine, ako sme sa ushovorili, bol by ste to mal lacnejšie... Neľutujte tých pár korún, dal ste to na dobrý, chvalitebný cieľ. Pán Boh vám to stonásobne vynahradí.

*

Láskavý čitateľ zaiste si domyslel, že to všetko tak navliekol mlynár Hýroš. Pri spomenutej schôdzke

v hostinci povedal spoluobčanom, čo mieni urobiť s Lucernovou zapražou, aby ju tento nemal doma v deň svadobný a potom naviedol občanov, aby mu nikto koňmi nevyppomohol. Jedine Semko mal mu kone prepustiť, ale až pred samým poludním, aby Lucerna ako známy lakomec a škrhloš musel zaplatiť tých dvanásť korún.

N. Volloy.

CHYRNIK.

Jeho veličenstvo kráľ na poľovačke. Jeho veličenstvo kráľ v sobotu 12. júla popoludní za veľkého dážďa a v chladnom počasí išiel poľovať. Na zakrytom hynťove zaviezol sa do Langwiesu, odkiaľ s poľovníckym majstrom Böhmom pešo šiel na dosť strmý predný vrch. Jeho veličenstvo za štvrt hodiny ostal na štande, ale jeleň sa neukázal, bo sa do hory dostal pes, ktorý odohnal jeleňov. Večer jeho veličenstvo vrátil sa na ebenseeskú cestu, odkiaľ sa na hynťove zaviezol do Ischlu.

Z arcibiskupstva ostrihonského. Najdôstojnejší pán knieža-primas, arcibiskup ostrihonský, skut. vnút. tajný radca dr. Ján Csernoch novovysvätených kňazov ako kaplánov poslal: Bélu Sztovicsiek do Dorogu, Anton Katula do Ekecs, Vilhelma Györi do Esztergom-Bajna, Filipa Bachratý do Udvarnoka, Karola Havrán do Soporne, Jozefa Horecsny do Mariatalu, Aurela Tihanyi do Pozsonynádasu, Karola Majoros do Ipolytölgyes, Jozefa Petrek do Óbars, Vilhelma Buchna do Wittenz, Imrich Nádor kaplán prešporský poslaný je za administrátora prešporskej fary sv. Trojice.

Za blahoslavených vyhlásení muríni. Kongregácia sv. obradov, svätému otcovi Pápežovi predostrela zprávu o martýrstve 25 murínov v Ugande a odporúča, aby martýri boli vyhlásení za blahoslavených. Všetci muríni stáli v službe ugandského kráľa Monangu a oni boli prvými, ktorých misiónári kardinála Lavigerieho na osadách prostrednej Afriky pokrstili. Všetci 25 kresťanskí muríni v rokoch 1885., 1886. a 1887. podstúpili mučedelnícku smrť pre ich verné pridržanie sa katolíckej viery.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie minule slávnostným obedom poctil ministra výučby Bélu Jankovicha, ktorý v Košiciach prehliadal učebné miestnosti a priestor, na ktorom vybudované má byť nové mestské muzeum. R. k. učiteľom z Tölszéku Jánovi Gábor, Jozefovi Harsághi a Margarete Kuesma r. k. učiteľke z obce Topolykomlós za blahonosné účinkovanie osvietený pán biskup vyslovil uznanie; Jána Gábor a Margaretu Kuesma vyznačil aj peňažnou podporou. Ignác Darányi, bývalý minister orby a predseda kraj. spoločnosti hospodárov osv. pánu biskupovi a Melchiorovi Takács praeiátovi praemonštratských kňazov, za vydatné podporovanie gazdovského kongressu, minule v Košiciach vydržiavaného, vyslovil verejné vďaky. — Katolícky tova-

ryšský spolok 13. júla usporiadal vylet do kúpeľov v Bankó. Spoločnosť sociálnych misií minulý týždeň v ústave «Bethania» mesta Szikszó, za prítomnosti zastupiteľov 10 miest vydržovala sociálny naukobeh, na ktorom držaly prednášky Edita Farkars a Margareta Schlachta, z tejto príležitosti veľavýznamné reči povedali aj školdozorca gymnaziálnych škôl Engelbert Mázy ako aj afrikánsky a americký misiónár Oskár Szilágyi. — *Varannó*: Henrik Andruscsakovics, nedávno sem vymenovaný farár zažakoval. — *Göröginye*: Ján Szekeres tunajší kaplán na vranovský dom Piusa dal 25 korún.

Z biskupstva spišského. Na uprázdnenú vikariovskú faru za administrátora poslaný je Franc Hanzély, administrátor pucovský; správa pucovskej fary sverená je Jozefovi Zasztkovi, kaplánovi poprádkemu a do Poprádu poslaný je Ján Kolčák.

Chýry zo Šáriša. *Prešov*: Vdova Edmunda Dobayho mnoho obetovala na obnovenie kaplny sv. hrobu v tunajšom kostole, tiež aj kostoly v obciach Dobó a Lápos ozdobila mnohými drahocennými predmetami, za čo osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie vyslovil jej arcipastierske uznanie a poďakovanie. — V tunajšom kláštore anglických mnišiek, s dovolením ministerstva výučby a s potvrdením osvieteného pána biskupa od 1. septembra otvoril zmýšľajú kupeckú školu pre dievčence. Patričné predmety v tomto ústave prednášajú majú gymaziálni professori a úradníci peňažných ústavov.

Chýry zo Spiša. Z Levoče 3. júla odcestovali do svojej vľesti tureckí vojaci, ktorí boli tam internovaní. Obecných vojakov bolo 185 a dôstojníkov 9. Traja vojaci zomreli a jeden kapitán zbláznel. Na železničnú stanicu odprevadila ich vojenská hudba a početné obecnstvo. Na loď sadli vo Fiume. — Na notársku stanicu okolia Merény vyvolený je markušovský rodák Viktor Ferencz. — V Krompašskej železnej dielni následkom vybušenia formy naplnenej tekúcimi kovami usmrtený bol robotník Anton Puškáš, robotníci Jozef Bonesláš a Michal Sináger boli ale smrteľne ranení. — V Kézmarku chytili a do chládku posadili tuláčky Katarinu Rindoš, Bolivinu Schviers a Marciniková, ktoré okradly viac kézmarských kupcov. — Vo Verbove jedna cigánka ochorela na čierne sypanice, následkom čoho zaštepili všetkých tamojších cigánov. — Podolinský ro-

dák Ján Szignárovits bývalý farár zemplinskej obce Rátka 4. júla zomrel v Podolinci v 72. roku života svojho. — Podolinský rodák Jozef Mordavszky kňaz veľkovaradského biskupstva 6. júla prvú sv. omšu slúžil v Podolinci. Rukovodičom mu bol Franc Spiritza, farár podolinský a kazateľom Jozef Hohol farár malolomnický. V Hágoch v septembri otvorí sa rímsko-katolícka ľudová škola. Pri poprádskej r. k. ľudovej škole sriadiť tretiu učiteľskú stanicu. Ku malolomnickej r. k. škole za učiteľa vyvolili Jána Konečnyho. — Už od týždňov jednotajne prší. Slnko sa len výnimečne ukazuje, aj to len na niekoľko minút. Tak sa zdá, akoby na nás mala prísť potopa sveta. Potoky a rieky vystupujú zo svojho koryta, zaplavujú lúky a role, pretrhávajú hate a zapričínajú nesmiernu škodu. Gazdovia sú veľmi zarmútení. Zbožie sa kazí, skosená datelina, seno a už aj zemiaky hnijú.

Voľba mestských výborníkov. V Bardijove minule volili jednu tretinu mestského zastupiteľského sboru. Za výborníkov v prevážnej väčšine vyvolení boli samí mungovci. Bardijovčania pravda ešte vždy trpia na vľču tmu.

Pokus samovraždy policajného kapitána. V Levoči 9. júla rano policajný kapitán Vilhelm Kaymár strelil si do prs. Guľa vrazila mu pod srdce, na šťastie mu ho neporanila nebezpečne tak, že sa policajný kapitán vylieči. Kaymár preto spáchal skutok, bo je vraj veľmi nervózný a zaiste nemá žiadneho náboženstva. Je to driečny policajný kapitán, ktorý takým príkladom slúži mestu.

Prefikaný stolár. Z Piešťan sdeľujú, že stolársky tovarýš bez zamestnania Ján Trofko skočil do Váhu, vyplával na breh a potom kričal o ratu. Prechádzajúcim sa kúpeľným hosťom rozpovedal, že ho počas prechádzky ktosi napadol, ozbíjal a hodil do Váhu, z ktorého sa len horko-fažko zachránil. Lahkoverní kúpeľní hostia mu to uverili, zaviedli sbierku, ktorá pre prefikaného stolára bola dosť výnosná. Náhodou išli tade žandári, ktorí Trofku odvedli na stražnicu, kde sa priznal, že celú históriu on vyhútal, aby ľahko prišiel ku grošu. Postrkom ho poslali do Žiliny.

Oheň. Z Prešova sdeľujú, že v obci Tölgyep za veľkého vetra zhorelo 30 domov so všetkými pobočnými budovami. V maštaliach zhorelo mnoho domácich zvierat. 60-ročný gazda Ján Groheľ vbehol do izby pre peniaze a zhorel. Škodu šacujú na 100.000 korún, z

Požehnanie práce

býva len tomu udelené, kto v úplnej sile a zdraví svoju dennú prácu koná. Kto ale trpí na látku a hostec, alebo následkom volakého nastydnutia atď, ten není často schopným svoju úplnú silu práci venovať. Tu sa osvedčuje vyzkusený domáci prostriedok, ako je Fellerov «Elsalfluid» často čo verný pomocník, ktorý zapuďuje bolesti, silí svaly a nervy a mal by byť preto vždy v dome. Známa básnička a spisovateľka Paula Maria Lacromatíška šlachtička z Egger-Schmitzhausenu sa vyjadrila vo svojom dopise zaslanom lekárnikovi Fellerovi následovne: «Za svoju

povinnosť pokladám si Vám sdeliť, ako nekonečne dobre sa Váš Fluid, ktorý som obdržala od baronky Freytagh, osvedčil pri mojej neuralgii tváre. Prijmite z veľkého zástupu a Vám k najvrednejšej uznanosti povinného ľudstva najvrednejšie vďaka atď.» Tisíce podobných výjavov zo všetkých kruhov svedčia o dobrom hojivom a mnohé bolesti utišujúcom účinku tohoto domáceho prostriedku a možno 12 malých alebo 6 dvojitých alebo 2 špeciálne sklenice za 5 kor. franko objednať u dvorného lekárnika E. V. Feller a v Stubi, Kostolná-úlica č 18. (Záhrebská stolica). Tiež aj druhý výrobok a sice Fellerove prečisťujúce Elsapilulky môžeme zo zkusenosti odporučiť na zkušku, lebo od kedy ich užívame, máme úplne zdravý žaludok a chuť k jedlu, riadnu stolicu a nemáme žalúdočké bolesti. Keď aj tento výrobok pravý obdržať chceme, musíme adresovať takto: lekárnik E. V. Feller v Stubi, Kostolná-úlica č 18. (Záhrebská stolica). — — — f

ktorých sa cestou assekurácie sotva 10.000 korún prinavráti, Oheň povstal tak, že na dome gazdu Ďura Sekčika v komíne chytily sa sadze.

Výbuch v dynamitovej fabrike. Z Prešporoka sdeľujú, že 11. júla predpoludním v sušiarňi pušného prachu bez dymu Nobelovskej dynamitovej dielne udal sa výbuch. Šlosiarskeho robotníka Karola Podluckého sila výbuchu tak hodila o zem, že naskutku zomrel. Robotník Pinčorič utrpel ťažké popáleniny a Franc Stuncer bol nebezpečne ranený. Výbuch zaiste to zapríčinilo, že miešanina plynov, aká sa v sušiarňi vyvíja, následkom nejakého chemického procesu vybuchla.

Nikto nepomyslí na to, kým je zdravý, že ho stihnúť môže reuma a zmeravenie krku. Časom aj na toto treba myslieť v takých pádoch ako aj pri popáleninách, úderoch, zapuchlinách atď., pri rukách vždy máme mať boľasti ulavujúci Elsa-fluid. Z vlastnej skúsenosti môžeme to odporúčať každému čitateľovi. Cieľu zodpovedné je jedon tucat na prábu za 5. korún franko objednať u V. Eugena Feller-a, dvorného lekárnikára Stubica, Kostolná ulica 18. číslo (Záhreb. stol.) Zarovnak dobré je i 6 škatuliek Fellerových Elsa-piluliek ku prehnatiu objednať si franko za 4 koruny.

Každý hospodár, prv než by kdekolvek objednal si potrebné motor stroje, nech vo vlastnom záujme s úplnou dôverou obráti sa na motorovú, po celej krajine známu fabriku Ludvika Kállai-hc, *Budapest, VI. Gyár-utca 28,* kde za najlepšie uznané motor mlatiačky k dostaniu sú i na čiastočné zplácanie.

Súbeh o prijatie do roľníckych škôl.

V rimavsko-sobotskej, komárňanskej a breznianskej roľníckej škole zčiasťky sa už uprázdnilo, zčiasťky v školskom roku 1913/14. uprázdnia sa 3 štátne miesta zdarma, ďalej 1 miesto, za ktoré gazdovský a lesnícky spolok stolice trenčianskej platí. Na tieto miesta podžupan stolice trenčianskej pod č. 12763/913. vypisuje súbeh s tým, že prosby o 3 štátne miesta zdarma náležite vystrojené najpozdnejšie do 31. júla tohto roku na pána uh. kráľ. ministra orby adressedované majú sa podať stoličnému administratívne výboru, prosby o 1 miesto, za ktoré Gazdovský a lesnícky spolok stolice trenčianskej platí, treba náležite vystrojené podať najpozdnejšie tiež do 31. júla tohto roku podžupanovi stolice trenčianskej adressedované na podžupana, poľažne na gazdovský lesnícky spolok stolice trenčianskej.

Poznamenávajúc, že v komárňanskej a breznianskej roľníckej škole vyučovanie trvá 2 roky a vynaučovanie i zaopatrenie je celkom zdarma, podmienky prijatia sú nasledovné:

1. Uchádzateľ musí mať už 17 rokov, čo treba dokázať rodným listom.

2. Silné a zdravé telo, lekárske svedectvo o zdravotnom znovaštepnení proti osýpkam.

3. Vysvedčenie z ľudovej školy na dokázanie toho že uchádzateľ dobre vie čítať i písať a počtovať.

4. Vrchnostenské vysvedčenie o mravnosti.

5. Hodnovernú listinu, ktorá predstavuje hmotný stav a zamestnanie rodičov uchádzateľa, ako i počet a vek bratov i sestár uchádzateľových.

Tí, ktorí chcú byť prijatí do rimavsko-sobotskej, gazdovských nižších úradníkov vychovávajúcej školy, v ktorej vyučovanie trvá 1 a pol roka, krom vyšších podmienok povinní sú dokázať, že už dovršili 22. rok veku svojho, sú dobrého držania a že vojovinnosti zadosťučinili.

Pri prijatí zpedmedzi všetkým podmienkam zodpovedajúcich uchádzateľov už pri kandidovaní výhodu bude mať pomerne chudobnejší uchádzateľ.

Majtény (prešp. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Veľactený pán redaktor! Prosím vás o uverejnenie tohoto mojho dopisu v našom Kresťane.

Asi 50 rokov uplynulo od toho času, čo v obci Majtény odbavovali primičnú slávnosť. Táto zriedkavá a dojímavá slávnosť opakovala sa v obci Majtény dňa 6. júla. Tohto dňa Ján Vanák, rodák obce, syn tamjšieho malohospodára a sklepara Pavla Vanák, kňaz diecézy čanádskej, prvú svätú omšu svoju slúžil na oltáre kvetami skvostne ozdobenom a postavenom na kostolnom priestore. Slávnosť započala sa s posviacanim kamennej sochy sv. Floriana, ktorú ku cti svätého Floriana a na pamiatku prvej sv. omše svojho syna nábožní rodičia primicianta postavili dali pred svojim, toho roku dôkladne reštaurovaným domom. Posviacku sochy v sprievode kňazov a klerikov previedol P. Klaudius Csulen, quardián trnavského františkánskeho kláštora. Po posviacke pán primiciant v sprievode kňazov a klerikov, mnoho družičiek v ruke ľaliju nesúcich, uprostried hlahov zvonov kráčal k oltáru pre maličkosť kostola pod holým nobom postavenému. Počas pochodu poriadok udržiavali miestni hasičia pod vedením Františka Kemenesiho tamjšieho organistu-učiteľa a hasičského kommandanta.

Pri sv. omši odbavovanej pod vyložením prevelebnej sviatosti oltárnej pomáhali farári: Konštantin Orbán miestny farár, čo manuduktor primicianta, P. Gustáv Dávid opajský, Anton Brázda ábrahamský, Imrich Kállász linčanský a Anton Hollósi, Pavel Drgoň klerici čanádskej diecéze. Piesne na harmóniume sprevádzal organista František Kemenes. Po evangéliume na kazateľňu pod holým nebom postavenú vstúpil P. Claudius Csulen quardián a asi pred 2500 nábožnými posluchačmi z obcí Geszt, Abraham, Apaj, Szelines, krásnou, vzletnou, zapalistou rečou prednášal kvety a trne stavu kňazského a primicianta povzbudzoval k modlitbe a k milovaniu práce. Reč jeho dlhý čas ostane pamätlivou v srdciach veriacich. Krásne a hlboko dojímavé bolo pristúpenie k sv. prijímaniu rodičov a sestier pána

primicianta a udelené im požehnanie od ich milovaného syna. Kto by nebol spozoroval blaženosť a radosť skveľ sa na tváre dosiaľ starost' snášajúcich jeho rodičov, ktorí v dobrom zdraví dožili sa tejto tak túžebnej očakávanej milej a radosnej udalosti?

S požehnaním prítomných kňazov, klerikov a veriacich skončila sa aj cirkevná časťka slávnosti. Po vybavených službách božích množstvo povolaných hosťov zasedlo v dome rodičov p. primicianta ku hostine, pri ktorej panovala nevinná veselosť a vynesené boli početné príležitostné zdravice. Krásnymi básnickými slovami, dokonálou slovenčinou prítomnú slávnosť vysvetlil Konštantin Orbán farár majcichovský, čo manuduktor primicianta. Zriedkavé krásnu túto reč sprevádzaly hlučné potlesky. Za oslavovanie trasúcim hlasom poďakoval sa hlboko dojatý p. primiciant. Slávnosť jak kostolnú, taktiež aj hostinnú prítomnosťou svojou počtily aj dámy dvoch miestnych panských rodín: Andrassy a Liška.

Imrich Kalász, farár linčanský.

Levoča.

Pochválen Pán Ježiš Kristus. Ctený pán Redaktor! Ráďte prosím uverejniť týchto pár riadkov v našom miľom «Krestane».

Levočská Priemyselná Banka (Lőcsei Iparbank), ktorá je katolíckym peňažným ústavom, od 15. mája r. 1911. do marca 1913. mala vkladov 989.447 korún, teda bez mála jeden million, ktoré sú vypožičané najviac jednotlivým gazdom a obciam. *Od tohoročného 1. januára táto katolícka Banka od vkladov platí 4½ to jest polpiata procenta.* Každý svedomitý katolík aspoň levočského okolia pokladať má si za prísnu a mravnú povinnosť, aby svoje usparené haliere uložil v tomto katolíckom ústave. Tomuto ústavu môže ďakovať obecnosť, že naše peňažné ústavy (šparkassy) na miesto doterajších troch alebo v najlepšom páde polštvrtá procenta teraz dávajú štyri alebo polpiata procenta, to ale pre náš ľud znamená veľkú hospodársku výhodu. Teda už aj samá povďačnosť, našich gazdov mala by viazať k Levočskej Priemyselnej Banke.

Katolíci, ktorí nepodporujú katolícke šparkassy, lež svoje usparené peniaze nosia do ústavov nám nepriateľských, v istom ohľade stanú sa zradcami, Judášmi našich katolíckych zásad a znemožnia víťazstvo v našich bojoch, našim nepriateľom ale dopomôžu ešte k väčšiemu vplyvu. Čím bohatší sú naši nepriatelia, čím väčšiu moc majú v ruke, tým ľahšie nás premôžu na každom poli. Jak veľmi škodia nekatolícke a nekresťanské peňažné ústavy našim katolíckym pohybom, o tom sme sa už často presvedčili zvláštne pri ablegátskych voľbách. O nekresťanských a nekatolíckych sporiteľňach sotva čujeme či čítame dakedy, že by dačo obetovaly na daktorý katolícky ústav či dobročinný cieľ, to len od katolíckych ústavov môžeme očakávať, jestli ich podporujeme a činíme silnými.

Spíšiaci a vôbec všetci katolíci; zobudme sa už

raz z nášho dlhého spánku a postavme sa na nohy! Prvej nám nesvitne lepšia budúcnosť, kým sa nebudeme krčovite držať aj v hmotnom ohľade toho hesla «Svoj k svojmu», kým nebudeme všemožne podporovať katolícke šparkassy svojho vidieku.

Bojovník kresťanských zásad.

Odkazy redakcie.

A. B. A. Vďačne v nasledujúcom čísle. — E. P. P. Ďakujeme. Upotrebíme. — P. O. N. J. Príde v nasledujúcom čísle.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena :

na celý rok 4 koruny,
na pol roka 2 koruny,
na štvrt roka 1 koruna.
Do Pruska : na celý rok 6 korún.
Do Ameriky : Na celý rok 8 korún.

Administrácia Krestana

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 15. júla.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor.	21:20—22:40
» stolnobelohradská, nová	«	21:00—22:20
» peštianska, nová	«	21:00—22:65
« banátska, nová	«	21:90—22:55
Raž prvotriedna	«	19:25—19:45
« druhotriedna	«	19:05—19:25
Jačmeň nový, prvotriedny	«	17:40—18:00
Ovos prvotriedny	«	20:00—21:00
« druhotriedny	«	20:00—20:50
Datelinové semä červená datelina	«	190:00—200:00
« « lucerna	«	90:00—130:00
Otruby drobné	«	12:00—12:26
« hrubé	«	12:00—12:20
Kukurica	«	15:30—15:60
Konopné semä	«	26:00—26:50
Proso	«	—
Rasca (kmín)	«	81:00—81:00

Múka pšeničná :

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17:50	17:20	16:90	16:50	16:10	15:60	15:10
		č.	7	7½	8		
		K.	14:20	13:20	7:80		

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznaceniami !!

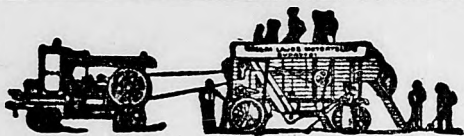
Ludvik Kállai motor dielna

Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvrelaj Ludvika Kállai

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlažbe
s dvojm vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchší a najdokonalejší mlažebný stroj prítomnosti

Bez strojnika ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

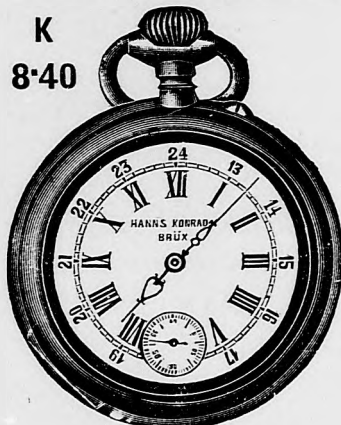
Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Lacné dobré strieb. hodinky

ako príležitostné dary pre chlapcov.

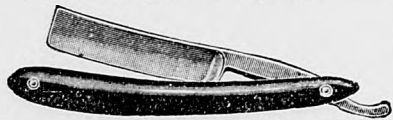
K 8-40
No. 4129 echt strieborné remontoar hodinky, so štampilom cis. kr. münzového úradu, s emailovaným číselníkom, s ručičkou sekúnd, presne regulované, s dobrým závorom K 8-40. No. 4130 podobné šarmirované hodinky, v lepšom vyhotovení K 9-50. No. 4131 s duplovaným závorom K 12-50. — No. 4101 s anker strojom, Roskopf systému K 12-80. — No. 4095. s pôvodným Adler Roskopf strojom K 14-50. — No. 4181 echt strieborné remontoar hodinky s duplovaným vrchnákom, emailovaným číselníkom, I-a strojom na 15 Rubín kameňoch, s ručičkou sekúnd, presne regulované K 16-50. Všetky hodinky sú náležite vyprobované. Trojročná záruka na písme. S pošt. dobierkou zasiela prvá dielňa hodín

HANNS KONRAD,

cis. a král. zásielca Brúx, číslo 3337. (Čechy.)

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému posielala sa zdarma a franko.

Pred každým majú prednosť moje prima solingenské britvy.

Za každú odo mňa kúpenú britvu prevezmem úplnú záruku, lebo sú všetky z najlepšej ocele kované, na ostro obtiahnuté, k upotrebeniu hotové. Každá britva v pošve bude zastaná. K. 8701. s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/4 dutá, 1/8 široká K 1-70. C. 8-02. s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/2 dutá, 1/8 široká K 2-20. C. 7-03. s rúčkou na čierne vyhladenou na 3/4 dutá, 1/8 široká K 2-50. C. 8711. s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/2 dutá, 1/8 široká K 3-60. «Graziosa» britva, zvlášte pánom hol čom ju možno odporúčať. — Zaznačená ochranná známka! Možno najst len u mojej firmy! C. 22. s rúčkou na čierne vyhladenou, nôž 1/8 široký, na 1/4 dute brúsený K 2.—. C. 26. s rúčkou na čierne vyhladenou, nôž 1/8 široký na 1/2 dute brúsený K 90. Risika niet! Objednávky vybavuje na dobierku alebo za vopred poslaný obnos. Vývozný dom cis. král. dvorného líferanta HANNS KONRAD Brúx č. 3354. (Čechy). Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami zdarma a franko.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30. 86, 42 K. — **Metove posteje.** A červeného cinovatu 1 dobre naplnená perina aa'ebno 1 zpodna perina 130 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shotovujeme vo veľkosti dla vole. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).**

Nahrobne krize

najkrásieho a umeleckého vystavenia vyhotovuje, zarovnak aj opravy starých náhrobnych krížov za levné ceny prima a k svedomitému prevádzaniu týchto prác etenému obecnstvu katolíckemu uctive odporúča sa

JÁN IRING
NYTRABÁNYA
Fő-utca e. 309.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; najfajnejšie papierie z prs 12 K, pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteje

z hustej tkny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrázkovaného grádu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovou dobierkou od 12 K počnú franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Pánom rol'nikom

odporúčam svoje najnovšie

hospodárske stroje.

Páni roľníci načo by ste kupovali stroje z ďalekej cudziny z Čiech a Moravy a platili veľke peniaze za dovozné a pritom neobdržite stroj ani lepší ani lacnejší, ba práve naopak. Stroje dostanete u niže podpísaného dobre, dokonale silne, trvace a ľahko idúce, pod zárukou. **Teda svoj k svojmu a nie k cudziemu.**

Mláčacky. Zentúre. Rajtare. Sečkovic. Srotovníky. Triery. Pluhy. Stroje na siatie. Brány. Hraje. Stroje na rezanie kapusty, burgyne, zemiakov a dreva. Mangle. Decimalky. Mačkadlá na syr, ľinu, ľorievky a slad. Stroje na lámánie stromovej kory a lupanie kukurice atd.

Obrazkové cenníky na žiadosť zašlem zdarma a franko.

Michal Treskoň,

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje

V BYTČI (Nagybicsese).

Katolícka elementárna-
občianska škola s internátom.

Tento ústav nachodí sa v obci Nytrabajna, na 10 kilometrov od železničnej stanice veľkotopolčianskej, leží na krásnom, vrchami ohradenom, zvlášte zdravého povetria mieste a už od 12. rokov stojí pod správou školských bratov, vzlástnych to vychovateľov mládeže v duchu kresťanskom, mravnoboženskom. So školou spojený a cieľprimerane zariadený je internát pre 120 chovancov. Na tento internát upozorňujeme tých etených rodičov, ktorí v tomto ústave synov svojich cheú dať vyučovať a v spomenutom internáte zamýšľajú zabezpečiť im miesto, aby to najpozdej do 1. augusta na písmezhe alebo osobne na vedomie dali direktii ústavu. Prázdne miesta nachodia sa len v obmedzenom počte a zaplnené budú v tom poriadku, ako sa kto o ne uchádza. Do ústavu prijatí bývajú chlapi od 6—18 roku (starší len výnimečne) bez ohľadu na to, akého sú vieryvyznania kresťanského Celoročná cena za zaopatrenie chovancov elementárnej školy obnáša 400 kor., chovancov občiankej školy 480 kor., ktorý obnos mesačne popredku treba splácať. Poplatok za vyučovanie v občianskej škole mesačne obnáša 20 K. Obšírnejším vysvetlením ochotne posluží direktia ústavu.

Pri objednávkach na naše ohlasy,
prosíme odvolávať sa vždy na
naš časopis.